

Okruhy ke SZZ – Speciální pedagogika (Specializace 3 – poruchy chování)

Okruh SZZ: 1	Aplikační a portfoliový úkol	Vybraná literatura
Charakteristika jedince v riziku poruch chování, s problémy v chování, s poruchou chování, individuální a sociální rozměr chování.	<ul style="list-style-type: none"> • Ilustrujte konkrétními příklady z vašeho portfolia individuální a sociální kontexty, které mají vliv na rozvoj problémového chování. 	<p>Vojtová V. (2010). Inkluzivní vzdělávání žáků v riziku a s poruchami chování jako perspektiva kvality života v dospělosti. Brno: MU.</p> <p>Vojtová V., Červenka, K. (2012). Edukační potřeby dětí v riziku a s poruchami chování: Vojtová V. (2013). Kapitoly z etopedie I (3. vyd). Brno: MU.</p>
Okruh SZZ: 2	Aplikační a portfoliový úkol	Vybraná literatura
Přístupy k poruchám chování ve speciální pedagogice - etopedii – v historickém kontextu	<ul style="list-style-type: none"> • Na případové studii diskutujte situaci speciálněpedagogické intervence dítěte s problémy v chování se zaměřením na jeho perspektivu ve vybraných historických obdobích 	<p>Vojtová V. (2010). Inkluzivní vzdělávání žáků v riziku a s poruchami chování jako perspektiva kvality života v dospělosti. Brno: MU.</p> <p>Vojtová V., Červenka, K. (2012). Edukační potřeby dětí v riziku a s poruchami chování: Vojtová V. (2013). Kapitoly z etopedie I (3. vyd). Brno: MU.</p>
Okruh SZZ: 3	Aplikační a portfoliový úkol	Vybraná literatura
Resilienční zdroje v podpoře žáků s PECh - systémová, individuální rovina.	<ul style="list-style-type: none"> • Na příkladu z vaší praxe ilustруйте způsoby využití resilienčních zdrojů na systémové úrovni školy. • Diskutujte téma individuálních resilienčních zdrojů v kontextu speciálněpedagogické intervence a jejich význam pro perspektivu kvality života jedince s poruchou chování 	<p>Vojtová V. (2010). Inkluzivní vzdělávání žáků v riziku a s poruchami chování jako perspektiva kvality života v dospělosti. Brno: MU.</p> <p>Vojtová V., Červenka, K. (2012). Edukační potřeby dětí v riziku a s poruchami chování: Presová, J. (2014) Školní vztahová síť jako riziko vývoje poruch chování [online]. Brno. [cit. 2020-09-24]. Dostupné Z. <https://is.muni.cz/th/ad1jq/>. Disertační práce. MU, Pedagogická fakulta. Vedoucí práce Věra Vojtová.</p>

		Šolcová, I. (2009). Vývoj resilience v dětství a dospělosti. Praha: Grada.
--	--	--

Okruh SZZ: 4	Aplikační a portfoliový úkol	Vybraná literatura
Porucha chování jako dynamický proces. Včasná identifikace a včasná intervence.	<ul style="list-style-type: none"> • Na příkladech z praxe uveďte konkrétní význam včasné intervence a její vliv na dynamiku vývoje poruchy chování • Popište příklady forem včasné intervence v různých sociálních prostředích 	<p>Vojtová V. (2010). Inkluzivní vzdělávání žáků v riziku a s poruchami chování jako perspektiva kvality života v dospělosti. Brno: MU.</p> <p>Vojtová V., Červenka, K. (2012). Edukační potřeby dětí v riziku a s poruchami chování: Educational needs of children at risk and with behavioural disorders. Brno: MU.</p> <p>Vojtová V. (2013). Kapitoly z etopedie I (3. vyd). Brno: MU.</p>

Okruh SZZ: 5	Aplikační a portfoliový úkol	Vybraná literatura
Poruchy emocí a chování v procesu učení a výchovy: role a dopady na osobnostní rozvoj a životní dráhu dítěte. Edukační potřeby dětí spojené s tzv. problémovým chováním (resp. s poruchou emocí a chování) – úroveň emoční, kognitivní, sociální. Definice poruch emocí a chování.	<ul style="list-style-type: none"> • Na příkladu v kazuistice objasněte souvztažnost mezi výukovými obsahy, cíli, činnostmi žáků a jejich možnostmi. • Ilustrujte individuální specifika potřeb u konkrétního dítěte v riziku / s problémy, s poruchami chování. 	<p>Vojtová V. (2010). Inkluzivní vzdělávání žáků v riziku a s poruchami chování jako perspektiva kvality života v dospělosti. Brno: MU.</p> <p>Vojtová V., Červenka, K. (2012). Edukační potřeby dětí v riziku a s poruchami chování: Educational needs of children at risk and with behavioural disorders. Brno: MU.</p> <p>Vojtová V. (2013). Kapitoly z etopedie I (3. vyd). Brno: MU.</p>

Okruh SZZ: 6	Aplikační a portfoliový úkol	Vybraná literatura
Strategie a metody speciálněpedagogické intervence u dětí v riziku/s problémy/poruchami chování Intervence 3P, kontra 3R	<ul style="list-style-type: none"> • Na případové práci z vaší praxe ilustруйте stanovení cílů pro individuální intervenci dítěte v riziku / s problémy, s poruchami chování v návaznosti na specifika jeho potřeb, prostředí, věku. 	<p>Červenka, K. (2016) Sud, který nemá dno? Potřeby dětí s poruchami emocí a chování očima výchovných profesionálů. Brno: MU.</p> <p>Vojtová, V., Červenka, K. (2014). Intervence pro inkluzi dětí s problémy/poruchami v chování. první. Brno: MU.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Interpretujte intervenci dítěte z perspektivy Intervence 3P a 3R 	<p>Vojtová V., Červenka, K. (2012). Edukační potřeby dětí v riziku a s poruchami chování: Vojtová V., Pavlovská, M. (2013). Včasná intervence jako zdroj inkluzivních přístupů k dětem v riziku poruch chování. 1. vyd. Brno: MU.</p>
--	--	---

Okruh SZZ: 7	Aplikační a portfoliový úkol	Vybraná literatura
<p>Rizikové chování a poruchy chování: etiologie rizikového chování a poruchy chování. Rizikové a ochranné faktory, pohled optikou teorie resilience. Strategie zvládání (coping).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Na příkladech z praxe (využijte prioritně případovou práci ze svého portfolia) ilustруйте možné faktory podporující vznik (rizikové faktory) problému/poruchy chování a faktory, které tento trend naopak mohou brzdit (ochranné faktory). Jakými způsoby se dítě/žák přizpůsobuje na vzniklou situaci? Uvedte příklady rizikových i adaptačních způsobů přizpůsobení se. 	<p>Vojtová V. (2010). Inkluzivní vzdělávání žáků v riziku a s poruchami chování jako perspektiva kvality života v dospělosti. Brno: MU. Křivohlavý, J. (2013). Psychologie pocitů štěstí : současný stav poznání / 1. vyd. -- Praha: Grada Červenka, J., Vojtová, V., Kachlík, P. (2015). Faktory resilience v intervenci 3P jako koncept inkluzivních strategií v etopedii. první. Brno: MU. Šolcová, I. (2009). Vývoj resilience v dětství a dospělosti. Praha: Grada, 2009. Psyché (Grada).</p>

Okruh SZZ: 8	Aplikační a portfoliový úkol	Vybraná literatura
<p>Spolupráce speciálního pedagoga ze Střediska výchovné péče/zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy s dalšími odborníky a institucemi (škola, SVP, OSPOD, soud, atd.), problematika provázení.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vyjděte z portfoliových případových studií a ilustруйте na nich možné způsoby a průběhy spolupráce speciálního pedagoga s uvedenými zařízeními. • Ilustруйте rovněž příklady problematiku provázení dítěte s problémy/poruchami chování. 	<p>Vojtová V. (2010). Inkluzivní vzdělávání žáků v riziku a s poruchami chování jako perspektiva kvality života v dospělosti. Brno: MU. Vojtová V., Červenka, K. (2012). Edukační potřeby dětí v riziku a s poruchami chování. Pacnerová, H., Myšková, L. (Eds.). (2016). Kvalita péče o děti v ústavní výchově. Praha: NUV. http://www.nuv.cz/t/publikace-ustavka/kvalita-pece-o-deti-v-ustavni-vychove-sbornik-z-konference</p>

Okruh SZZ: 9	Aplikační a portfoliový úkol	Vybraná literatura
Individuální poradenství – vedení případu v podmínkách školy, SVP a zařízení ÚV a OV Případová práce, vedení záznamu - struktura, význam evidence případové práce pro intervenci	<ul style="list-style-type: none"> • S využitím portfoliové případové studie představte možný způsob vedení daného konkrétního případu. Daný případ zasadte do různých institucionálních kontextů (dítě je přirozeném prostředí a spolupracuje se ŠPP, s SVP, dítě je v zařízení pro výkon ÚV/OV). 	Vojtová V. (2010). Inkluzivní vzdělávání žáků v riziku a s poruchami chování jako perspektiva kvality života v dospělosti. Brno: MU. MPSV (2011) Manuál k případovým konferencím. Praha: MPSV
Okruh SZZ: 10	Aplikační a portfoliový úkol	Vybraná literatura
Komunikace speciálního pedagoga etopeda v roli poradce se zaměřením a) Dítě b) Pedagoga c) Sociálního pracovníka d) Rodiče	<ul style="list-style-type: none"> • Vyděte z portfoliové případové studie a představte možné cíle, formy a scénáře komunikace speciálního pedagoga-etopeda s uvedenými aktéry. 	Vojtová V. (2010). Inkluzivní vzdělávání žáků v riziku a s poruchami chování jako perspektiva kvality života v dospělosti. Brno: MU. Recknagel, M. (2012). Jak komunikovat chytře: tipy a triky pro zvládnání obtížných rozhovorů / Marion Recknagel. -- 1. vyd. -- Praha : Grada
Okruh SZZ: 11	Aplikační a portfoliový úkol	Vybraná literatura
Školní prostředí jako zdroj rizik a posilování dítěte s problémy v chování	<ul style="list-style-type: none"> • Uveďte konkrétní případy ze školního prostředí rizikových faktorů a ochranných faktorů, které mohou mít vliv na vývoj problémového chování. V návaznosti na to diskutujte, jaké kroky by měla škola učinit na systémové i na individuální úrovni pro minimalizaci daných rizikových faktorů a pro podporu daných ochranných faktorů? 	Vojtová V. (2010). Inkluzivní vzdělávání žáků v riziku a s poruchami chování jako perspektiva kvality života v dospělosti. Brno: MU. Vojtová V., Červenka, K. (2012). Edukační potřeby dětí v riziku a s poruchami chování. Brno: MU. Vojtová, V. a Fučík, P. (2012). Předcházení problémům v chování žáků. 1. vydání. Praha: Národní ústav pro vzdělávání. OECD (2012), Equity and Quality in Education: Supporting Disadvantaged Students and Schools,

		OECD Publishing./ ROVNOST A KVALITA VE VZDĚLÁVÁNÍ: PODPORA ZNEVÝHODNĚNÝCH ŽÁKŮ A ŠKOL
--	--	---

Okruh SZZ: 12	Aplikační a portfoliový úkol	Vybraná literatura
Role nevládních organizací při Intervenci 3P jedinců v riziku poruch chování, s poruchami chování	<ul style="list-style-type: none"> Uvedte konkrétní příklady alespoň třech různých nevládních organizací a blíže je představte. Popište, jaké služby vzhledem k dětem v riziku/s problémy/s poruchami chování, nabízejí. 	<p>Vojtová V. (2010). Inkluzivní vzdělávání žáků v riziku a s poruchami chování jako perspektiva kvality života v dospělosti. Brno: MU.</p> <p>Vojtová V., Červenka, K. (2012). Edukační potřeby dětí v riziku a s poruchami chování: Educational needs of children at risk and with behavioural disorders. Brno: MU.</p> <p>Vojtová V. (2013). Kapitoly z etopedie I (3. vyd). Brno: MU.</p>

Okruh SZZ: 13	Aplikační a portfoliový úkol	Vybraná literatura
Teoretické perspektivy poradenství a intervence v etopedii Model poradenství a intervence 3P.	<ul style="list-style-type: none"> Vyberte tři teoretické perspektivy, jak se dívat na chování, a optikou jejich pohledů interpretujte portfoliovou případovou studii. Vysvětlete, nač se daná perspektiva zaměřuje, jak chápe chování a jeho etiologii. Jak by se bylo možné v daném konkrétním případě danou perspektivou inspirovat při plánování intervence? 	<p>Vojtová V. (2010). Inkluzivní vzdělávání žáků v riziku a s poruchami chování jako perspektiva kvality života v dospělosti. Brno: MU.</p> <p>Vojtová V., Červenka, K. (2012). Edukační potřeby dětí v riziku a s poruchami chování: Educational needs of children at risk and with behavioural disorders. Brno: MU.</p> <p>Vojtová V. (2013). Kapitoly z etopedie I (3. vyd). Brno: MU.</p> <p>Harry Ayers, Harry, Don Anne Murray Clarke a Anne Murray. (2000). Perspectives on behaviour: a practical guide to effective interventions for teachers. 2nd ed. London: D. Fulton.</p>

<p>Okruh SZZ: 14</p> <p>Poradenský rozhovor, záznam poradenského rozhovoru, poradenství rodičům, práce s rodinou.</p> <p>Metody poradenské práce – videotrénink, provázení.</p>	<p>Aplikační a portfoliový úkol</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vyjděte ze své portfoliové případové studie a navrhňte způsob vedení poradenského rozhovoru. Jak byste rozhovor zaznamenali? V čem se liší poradenství poskytované dítěti od poradenství poskytované rodičům? 	<p>Vybraná literatura</p> <p>Vojtová V. (2010). Inkluzivní vzdělávání žáků v riziku a s poruchami chování jako perspektiva kvality života v dospělosti. Brno: MU.</p> <p>Vojtová V., Červenka, K. (2012). Edukační potřeby dětí v riziku a s poruchami chování: Brno: MU.</p> <p>Vojtová V. (2013). Kapitoly z etopedie I (3. vyd). Brno: MU.</p>
<p>Okruh SZZ: 15</p> <p>Intervence v etopedii a její formy. Peer programy při podpoře edukace dětí v riziku poruch chování. Artefietika jako prostředek intervence. Dramatická výchova jako prostředek intervence).</p>	<p>Aplikační a portfoliový úkol</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jaké formy intervence byste zvolili v rámci řešení vašeho portfoliového případu? • K diskusi: V jakých případech je podle vás adekvátní intervenční formou artefietika a jakých dramatická výchova? 	<p>Vybraná literatura</p> <p>Vojtová V. (2010). Inkluzivní vzdělávání žáků v riziku a s poruchami chování jako perspektiva kvality života v dospělosti. Brno: MU.</p> <p>Vojtová V., Červenka, K. (2012). Edukační potřeby dětí v riziku a s poruchami chování: Educational needs of children at risk and with behavioural disorders. Brno: MU.</p> <p>Vojtová V. (2013). Kapitoly z etopedie I (3. vyd). Brno: MU.</p> <p>Harry Ayers, Harry, Don Anne Murray Clarke a Anne Murray. (2000). Perspectives on behaviour: a practical guide to effective interventions for teachers. 2nd ed. London: D. Fulton.</p>
<p>Okruh SZZ: 16</p> <p>Segregace jako součást intervenčních procesů v etopedii</p>	<p>Aplikační a portfoliový úkol</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vysvětlíte podstatu segregace. Jakou roli má segregace v etopedii? Jaká s sebou nese rizika a jaké možnosti? Jakými způsoby lze ona rizika eliminovat? • Uveďte příklady segregace v přirozeném i v institucionálním prostředí. 	<p>Vybraná literatura</p> <p>Vojtová V. (2010). Inkluzivní vzdělávání žáků v riziku a s poruchami chování jako perspektiva kvality života v dospělosti. Brno: MU.</p> <p>Vojtová V., Červenka, K. (2012). Edukační potřeby dětí v riziku a s poruchami chování. Brno: MU.</p>

		Vojtová V. (2013). Kapitoly z etopedie I (3. vyd). Brno: MU.
Okruh SZZ: 17	Aplikační a portfoliový úkol	Vybraná literatura
Inkluzivní perspektivy intervence v etopedii - rizikové a ochranné faktory pro podporu dítěte, životní perspektivy	<ul style="list-style-type: none"> Na portfoliové případové studii ilustруйте konkrétními příklady rizikové a ochranné faktory v situaci daného dítěte. Vysvětlete, jak může konkrétní (ať rizikový či ochranný) faktor reálně ovlivňovat životní perspektivy dítěte. 	<p>Vojtová V. (2010). Inkluzivní vzdělávání žáků v riziku a s poruchami chování jako perspektiva kvality života v dospělosti. Brno: MU.</p> <p>Vojtová V., Červenka, K. (2012). Edukační potřeby dětí v riziku a s poruchami chování. Brno: MU.</p> <p>Vojtová V. (2013). Kapitoly z etopedie I (3. vyd). Brno: MU.</p>
Okruh SZZ: 18	Aplikační a portfoliový úkol	Vybraná literatura
Individuální diagnostika v etopedii	<ul style="list-style-type: none"> Všechna tři témata blíže vysvětlete. Na portfoliovém případě uveďte konkrétní příklady diagnostického postupu. 	<p>Vojtová V. (2010). Inkluzivní vzdělávání žáků v riziku a s poruchami chování jako perspektiva kvality života v dospělosti. Brno: MU.</p> <p>Vojtová V., Červenka, K. (2012). Edukační potřeby dětí v riziku a s poruchami chování. Brno: MU.</p> <p>Vojtová V. (2013). Kapitoly z etopedie I (3. vyd). Brno: MU.</p>
Třístupňový model speciálněpedagogické diagnostiky		
Nástroje diagnostiky		
Okruh SZZ: 19	Aplikační a portfoliový úkol	Vybraná literatura
Poradenský rozhovor jako součást intervence – organizace, principy, kameny, řízení, průběh.	<ul style="list-style-type: none"> Vyjděte z portfoliového případu a představte návrh poradenského rozhovoru, včetně jeho organizace, uplatnění principů, průběhu, možnosti zapojení cílové osoby a volbu témat rozhovoru. 	<p>Vojtová V. (2010). Inkluzivní vzdělávání žáků v riziku a s poruchami chování jako perspektiva kvality života v dospělosti. Brno: MU.</p> <p>Metodika prevence předčasného ukončení školní docházky pro školní psychology a výchovné poradce. Brno: Stop Dropout, 2011</p>
- Aktivní zapojení cílové osoby		
Volba témat poradenského rozhovoru		

Okruh SZZ: 20	Aplikační a portfoliový úkol	Vybraná literatura
Prostředí jako zdroj rizik a posilování dítěte v riziku/s problémy/s poruchami v chování a) Rodina b) Škola c) Vrstevnické skupiny d) Institucionální výchova	<ul style="list-style-type: none"> • Uvedte konkrétní případy rizikových faktorů a ochranných faktorů z prostředí dítěte, které mohou mít vliv na vývoj problémového chování. a) Uvažujte v kontextu prostředí: b) Rodina c) Škola d) Vrstevnické skupiny e) Institucionální výchova	Vojtová V. (2010). Inkluzivní vzdělávání žáků v riziku a s poruchami chování jako perspektiva kvality života v dospělosti. Brno: MU. Vojtová V., Červenka, K. (2012). Edukační potřeby dětí v riziku a s poruchami chování. Brno: MU. Vojtová V. (2013). Kapitoly z etopedie I (3. vyd). Brno: MU. Šolcová, I. (2009). Vývoj resilience v dětství a dospělosti. Praha: Grada. Psyché (Grada).
Okruh SZZ: 21		
Krizová intervence jako podpora jednice v riziku	<ul style="list-style-type: none"> • Na případové studii ilustруйте význam krizové intervence 	Štěchová, M., Večerka, K. (2014). Systémový přístup k prevenci kriminality mládeže. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci,